Republika Hrvatska
Trgovački sud u Osijeku
Stalna služba u Slavonskom Brodu
Trg pobjede 15
35000 Slavonski Brod

Poslovni Broj: P-274/2026-56

R E P U B L I K A H R V A T S K A

P R E S U D A
I
R J E Š E N J E

TRGOVAČKI SUD U OSIJEKU, STALNA SLUŽBA U SLAVONSKOM BRODU, po sutkinji Danijeli Martini-Maoduš, u pravnoj stvari tužitelja AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA PROMET NAFTE, NAFTNIH DERIVATA I PRIRODNOG GASA "NESTRO PETROL" BANJA LUKA, Banja Luka, Ulica kralja Alfonsa III 9, BiH, OIB: 17403811430, kojeg zastupa punomoćnik Dražen Štivić, odvjetnik u Županji, protiv tuženika GRAD LIPIK, Lipik, Marije Terezije 27, OIB: 26289199529, kojeg zastupa punomoćnik Leo Farkaš, odvjetnik u Požegi, kao preuzimatelj ureda odvjetnika Zdenka Farkaša, radi: utvrđenja pravnog sljedništva, utvrđenja stjecanja prava korištenja na dan 24.07.1991, nalaganja tuženiku trpljenja upisa u zemljišne knjige prava korištenja u korist tuženika i zabrane raspolaganja, alternativno radi utvrđenja prava vlasništva, nakon održane glavne i javne rasprave dana 21. listopada 2026. u prisutnosti zamjenice punomoćnika tužitelja odvjetničke vježbenice Petre Štivić i punomoćnika tuženika odvjetnika Lea Farkaš, na ročištu za objavu i uručenje presude dana 21. listopada 2026,

p r e s u d i o j e

I Odbija se dio glavnog tužbenog zahtjeva tužitelja AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA PROMET NAFTE, NAFTNIH DERIVATA I PRIRODNOG GASA "NESTRO PETROL" BANJA LUKA, Banja Luka, Ulica kralja Alfonsa III 9, BiH, OIB: 17403811430, koji glasi:

„tuženik je dužan trpjeti na temelju ove presude na nekretnini sada upisanoj u zemljišne knjige u zemljišnoknjižnog odjelu Lipik, k.o. Lipik, upisanoj u zk.ul.br. 1734 sa kč.br. 1259 Benzinska stanica u površini od 967 m2 (benzinska crpka u površini od 844 m2, zgrada u površini od 123 m2 brisanje svoga prava vlasništva uz istovremeni upis „društvenog vlasništva" i prava korištenja u korist nekadašnje društvene pravne osobe RAFINERIJA NAFTE BOSANSKI BROD, uz upis zabrane raspolaganja sukladno Uredbi o zabrani raspolaganja nekretninama na teritoriju Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 36/1991), sve u roku od 15 dana."

II Odbija se eventualni tužbeni zahtjev, koji glasi:

"I.Utvrđuje se da je Nestro Petrol a.d. Banja Luka, Ul. Kralja Alfonsa XIII 9, Bosna i Hercegovina, OIB: 17403811430 vlasnik u cijelosti nekretnina označenih kao k.č.br. 1259 upisanih u z.k.ul.br. 1734, K.O. 321915 Lipik, što u naravi predstavlja benzinsku stanicu ukupne površine 967 m2, od čega benzinska crpka 844 m2, i zgrade 123 m2, te se obvezuje tuženik da izda tužitelju valjanu tabularnu ispravu podobnu za uknjižbu prava vlasništva na nekretnini označenoj kao k.č.br. 1259 upisan u z.k.ul.br. 1734, K.O. 321915 Lipik, a koju će u protivnom takvu ispravu zamijeniti ova presuda po svojoj pravomoćnosti, temeljem koje se tužitelj ovlašćuje zatražiti i postići upis prava vlasništva u zemljišnim knjigama na svoje ime uz istodobno brisanje tog prava s imena tuženika."

III Nalaže se tužitelju AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA PROMET NAFTE, NAFTNIH DERIVATA I PRIRODNOG GASA "NESTRO PETROL" BANJA LUKA, Banja Luka, Ulica kralja Alfonsa III 9, BiH, OIB: 17403811430, da naknadi tuženiku GRAD LIPIK, Lipik, Marije Terezije 27, OIB: 26289199529, prouzročene parnične troškove u iznosu od 4.000,00 eura, u roku od 15 dana po pravomoćnosti ove presude.

IV Tužitelj AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA PROMET NAFTE, NAFTNIH DERIVATA I PRIRODNOG GASA "NESTRO PETROL" BANJA LUKA, Banja Luka, Ulica kralja Alfonsa III 9, BiH, OIB: 17403811430, se odbija sa zahtjevom za naknadu troškova postupka za iznos od 17.697,22 eura.

r i j e š i o j e

Odbacuje se tužba tužitelja AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA PROMET NAFTE, NAFTNIH DERIVATA I PRIRODNOG GASA "NESTRO PETROL" BANJA LUKA, Banja Luka, Ulica kralja Alfonsa III 9, BiH, OIB: 17403811430, podnesena dana 30. ožujka 2015. s dijelom preinačenog glavnog tužbenog zahtjeva dana 5. lipnja 2025., koji dio glavnog tužbenog zahtjeva glasi:

"Utvrđuje se da je tužitelj pravni sljednik u pogledu imovine nekadašnje društvene pravne osobe RAFINERIJA NAFTE BOSANSKI BROD koja je izgradila objekt na nekretnini sada upisanoj u zemljišne knjige Zemljišnoknjižnog odjela Lipik, k.o. Lipik, upisane u zk.ul.br. 1734 sa kč.br. 1259 Benzinska stanica u površini od 967 m2 (benzinska crp. u površini od 844 m2, zgrada u površini od 123 m2) i time stekla pravo korištenja predmetne nekretnine kao „društvenog vlasništva", koje pravo je postojalo na dan 24.07.1991. kao dan stupanja na snagu Uredbe o zabrani raspolaganja nekretninama na teritoriju Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 36/1991), slijedom čega je i tužitelj nositelj navedenog prava."

Obrazloženje

1. Tužitelj AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA PROMET NAFTE, NAFTNIH DERIVATA I PRIRODNOG GASA "NESTRO PETROL" BANJA LUKA, Banja Luka, Ulica kralja Alfonsa III 9, BiH, OIB: 17403811430, (u daljnjem tekstu: tužitelj), je podnio tužbu protiv tuženika Lipik, Marije Terezije 27, OIB: 26289199529, (u daljnjem tekstu: tuženik), u kojoj navodi da se je tuženik upisao kao zemljišnoknjižni vlasnik u

zemljišnim knjigama na nekretninama koje su predmet tužbenog zahtjeva za utvrđenje prava vlasništva koje su u naravi benzinska crpka. Navodi da je benzinska crpka sagrađena na temelju Odobrenja za gradnju Općine Pakrac, Sekretarijata za poslove uprave, od 14. listopada 1969., a koja nekretnina je Rješenjem Općine Pakrac, Sekretarijata za poslove uprave, br. 09- uPL-258/1-69 od 30. rujna 1969. dodijeljena pravnom predniku tužitelja, a poslovala je u sastavu Radne organizacije Energopetrol Sarajevo, Osnovna organizacija udruženog rada Bosanski Brod, koji je brisan, a njegov pravni slijednik je Energopetrol, koji naziv je promijenjen u Energoinvest čiji pravni slijednik je tužitelj. U tužbi podnesenoj 30. ožujka 2015. tužitelj ponosi samo tužbeni zahtjev za utvrđenjem prava vlasništva.

2. U odgovoru na tužbu, tuženik navodi da za pitanje prava tužitelja nisu relevantni propisi države sjedišta tužitelja nego je to pitanje trebalo biti riješeno bilateralnim sporazumima između država koji nisu doneseni. Ukazuje da se pred istim sudom vodi spor između tuženika, tamo tužitelja i ENERGOINVEST d.d. Sarajevo, radi utvrđenja prava vlasništva na istoj nekretnini iz kojeg razloga predlaže prekid postupka.

3. Tužitelj se u podnesku od 2. siječnja 2016. poziva na to da je pravni prednik tužitelja građenjem stekao pravo vlasništva na predmetnoj nekretnini jer je izgradio benzinsku postaju smatra da je stekao pravo vlasništva temeljem aneksa G Sporazuma, a također predlaže prekid ovog postupka do okončanja drugog postupka.

4. Smatra da je bitno što je tužitelj u vrijeme stjecanja prava korištenja imao status domaće pravne osobe, a da mu pripada pravo tražiti utvrđenje da je po čl. 362. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ("Narodne novine" broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14, 81/15, 94/17, dalje: ZOVDSP) putem svog pravnog prednika stekao pravo korištenja spornih nekretnina u društvenom vlasništvu, neovisno o tome što je kao nositelj prava u sustavu društvenog vlasništva bila upisana Općina Pakrac od 5. listopada 1970. jer tužitelj traži utvrđenje već ranije postojećeg prava.

5. U tom podnesku tužitelj traži uz glavni tužbeni zahtjev iz tužbe da se odluči i o eventualno kumuliranom tužbenom zahtjevu koji je glasio na utvrđenja prava korištenja u korist tužitelja i na zahtjev da je tuženik dužan trpjeti upis tog prava tužitelja u zemljišnim knjigama uz istovremeni upis zabilježbe zabrane raspolaganja i opterećenja.

6. Pripremna ročišta u ovom predmetu su održana dana 23. veljače 2016. i 16. prosinca 2025., a dana 14. travnja i dana 6. srpnja 2026. održano je ročište za glavnu raspravu.

7. Na pripremnom ročištu održanom 23. veljače 2016. sud je provjeravao točnost naznačenog V.P.S.-a u tužbi koji je bio naznačen s iznosom od 90.000.00 kn, tužitelju je omogućeno da se o tome izjasni, a sud je odredio V.P.S. iznosom od 500.001,00 kn, te je Rješenjem poslovni broj: P-353/2015-14 od 4. ožujka 2016. obrazložio razloge s tim da je uputio stranke da protiv tog Rješenja samostalna žalba nije dopuštena, a tim Rješenjem je sud prekinuo ovaj postupak do pravomoćnog

okončanja postupka poslovni broj: P-810/2012, te se na rješenje o prekidu postupka stranke nisu žalile.

8. Nakon nastavka ovog postupka i održanog drugog pripremnog ročišta u nastavljenom postupku, nakon čitanja i pregledavanja isprava priloženih spisu, sud donosi odluku o nedopuštenost tužbe u odnosu na dio glavnog tužbenog zahtjeva zbog nedostatka pravnog interesa (čl. 187. u vezi s čl. 288. st. 2. Zakona o parničnom postupku ("Narodne Novine" broj 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22, 155/23, 146/25, dalje: ZPP).

9. Nakon nastavaka ovog postupka, tužitelj je preinačio tužbeni zahtjev podneskom od 5. lipnja 2025. tako da kao glavni tužbeni zahtjev postavlja zahtjev:

„Utvrđuje se da je tužitelj pravni sljednik u pogledu imovine nekadašnje društvene pravne osobe RAFINERIJA NAFTE BOSANSKI BROD koja je izgradila objekt na nekretnini sada upisanoj u zemljišne knjige Zemljišnoknjižnog odjela Lipik, k.o. Lipik, upisane u zk.ul.br. 1734 sa kč.br. 1259 Benzinska stanica u površini od 967 m2 (benzinska crp. u površini od 844 m2, zgrada u površini od 123 m2) i time stekla pravo korištenja predmetne nekretnine kao „društvenog vlasništva”, koje pravo je postojalo na dan 24.07.1991. kao dan stupanja na snagu Uredbe o zabrani raspolaganja nekretninama na teritoriju Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 36/1991), slijedom čega je i tužitelj nositelj navedenog prava, te je tuženik dužan trpjeti na temelju ove presude na navedenim nekretninama brisanje svoga prava vlasništva uz istovremeni upis „društvenog vlasništva” i prava korištenja u korist nekadašnje društvene pravne osobe RAFINERIJA NAFTE BOSANSKI BROD, uz upis zabrane raspolaganja sukladno Uredbi o zabrani raspolaganja nekretninama na teritoriju Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 36/1991), sve u roku od 15 dana."

10. U odgovoru na preinačeni tužbeni zahtjev, u podnesku od 3. srpnja 2026., tuženik osim što ponavlja da tužbeni zahtjev treba odbiti jer nije sklopljen bilateralni sporazum, dodatno se očituje na dokumentaciju koju tužitelj dostavlja na okolnost pravnog sljedništva, kako slijedi:

"U pogledu isprave koju je dostavio tužitelj, tzv. tumačenja primjene prava Bosne i Hercegovine i Republike Srpske Incesticiono-razvojne banke Republike Srpske a.d. Banja Luka, tuženik ističe da su za međunarodne odnose nadležne institucije Bosne i Hercegovine, a za ovo konkretno pitanje Ministarstvo pravde BiH, a ne tijela svakog pojedinog entiteta. Stoga, predmetna isprava nije izdana od nadležnog tijela i ne može se koristiti u ovom postupku a i zato jer Republika Hrvatska i Bosna i Hercegovina nisu zaključile međunarodni sporazum kojim bi se uredilo imovinsko pravni odnosi."

11. Smatra da pitanje pravnog sljedništva nije relevantno dok ne bude zaključen međudržavni ugovor.

12. Tuženik predlaže sudu da tužbeni zahtjev od 5. lipnja 2025. temeljem čl. 16.st.3. ZPP-a odbaci, ali u tijeku postupka na ročištu navodi da se takvom preinačenju tužbenog zahtjeva ne protivi, pa nije bilo potrebno odlučivati o dopuštanju preinake zahtjeva.

13. Podredno, tuženik smatra da je tužbeni zahtjev u potpunosti neosnovan. Odredbe Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ne poznaju institut "prava korištenja nekretnina i društvenog vlasništva" kao temelj stjecanja vlasništva nekretnina čime tužbeni zahtjev nema temelja u važećim propisima Republike Hrvatske, a što je odlučio i Vrhovni sud Republike Hrvatske u presudi i rješenju broj: Rev-924/2021 od 25. listopada 2023. u spisu u koji je ovaj sud izvršio uvid.

14. Tužitelj navodi da stupanjem na snagu Uredbe o zabrani raspolaganja – pravno gledano – na području Republike Hrvatske još uvijek postoje nekretnine koje su u statusu „društvenog vlasništva” – i takvo pravno stanje će postojati sve dok Republika Hrvatska i Bosna i Hercegovina ne sklope međudržavni sporazum ili se ne donesu posebni pretvorbeni propisi, a točnost tvrdnji potvrđuje pravno shvaćanje Vrhovnog suda Republike Hrvatske u odluci broj: Rev 860/2016-2 od 22. travnja 2020. u kojoj je navedeno da je pravo korištenja koje je upisani korisnik predmetne nekretnine, odnosno eventualno imala tužiteljica (u tom predmetu, ali je primjenjivo na ovaj predmet), kao njegov pravni slijednik, na predmetnim nekretninama na temelju navedene Uredbe i nadalje je ostalo kao takvo dok se ne donesu posebni pretvorbeni propisi za imovinu tih pravnih osoba ili dok između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine ne dođe do dogovora oko te imovine, smatra da je isto pravno shvaćanje izneseno je i u odluci Ustavnog suda Republike Hrvatske, broj U-III-5668/2012 od 3. travnja 2014., a pravno shvaćanje o načelima primjene iznesena su u odluci broj U-I-1777/2003 od 17. ožujka 2009. ("Narodne novine" broj 38/2009). Uredba je svojim pravnim karakterom iznad zakonskih normi, a „pravnu jačinu” Uredbe razjasnio je i Ustavni sud Republike Hrvatske i to u odluci broj U-II-862/1994 od 4. studenog 1994. u kojoj navodi: „Kako je odredba članka 140. stavak 2. Ustava po svojoj ustavnopravnoj snazi iznad svih propisa i akata.". Kako je Vlada Republike Hrvatske utemeljila osporene uredbe upravo na odredbi članka 140. stavak 2. Ustava, to su one utemeljene na Ustavu i proizvode odredbom članka 140. stavak 2. Ustava utvrđeni učinak.” zatim u odluci broj U-II-212/1993 od 7. srpnja 1993. jednako kao i u odluci broj U-II-282/1993 od 30. ožujka 1994. u kojima iznosi pravno shvaćanje da je Uredba donesena na temelju čl. 140. st. 2. Ustava, a koja odredba je po svojoj ustavnopravnoj snazi iznad svih propisa i akata i da je Vlada donijela Uredbu u cilju zaštite suvereniteta i interesa Republike Hrvatske, tada je jasno kako je Uredba zapravo izvršni akt Ustavom zajamčenog prava koji je Vlada imala obvezu donijeti. Dakle, na ocjenu postojanja prava na nekretninama obuhvaćenim Uredbom nije moguće primijeniti niti jedan važeći zakon Republike Hrvatske, nego se o postojanju svih prava mora ocjenjivati isključivo na temelju propisa koji su postojali do stupanja na snagu Uredbe, tj. do 24. srpnja 1991.

15. Zato tužitelj zaključuje da tužitelj za koga tvrdi da je pravni slijednik pravne osobe koja je stvarni nositelj prava korištenja na nekretnini koja je nekada bila „društveno vlasništvo” ima pravo tražiti pravnu zaštitu svojih prava koja su postojala do stupanja na snagu Uredbe, tj. do 24. srpnja 1991. iz kojeg razloga podnosi preinačeni glavni tužbeni zahtjev. Jer da prava nema, odnosno da ne postoje, obrazlaže tužitelj, tada ne bi bilo moguće izreći niti zabranu jer se ne može zabraniti raspolaganje nepostojećim pravom.

16. Ovaj predmet je bio u prekidu do pravomoćnog okončanja postupka ovog suda poslovni broj: P-810/2012, kasnije poslovni broj: P-636/2018 u kojem predmetu je Grad Lipik, tuženik u ovom predmetu, podnio tužbu radi predaje u posjed i

utvrđenja po tužbi te u kojem je drugotuženik ENERGOINVEST d.d. Sarajevo, Hamdije Ćemerlića 2, Bosna i Hercegovina, OIB: 29716151215, podnio protutužbu radi utvrđenja prava vlasništva te radi utvrđenja da je drugotuženik temeljem rješenja Socijalističke Republike Hrvatske, Općine Pakrac, Sekretarijata za poslove uprave, Odsjek za upravno-pravne poslove i upravni nadzor, broj: 09- UpI-258/1-69 od 30.9.1969., Rješenja Socijalističke Republike Hrvatske, Općine Pakrac, Sekretarijata za poslove uprave, Odsjek za upravno–pravne poslove i upravni nadzor, broj UpI -09-1230/1-1969 od 14.10.1969. te Odobrenja za gradnju Socijalističke Republike Hrvatske, Općine Pakrac, Sekretarijata za poslove uprave, Odsjek za upravno-pravne poslove i upravni nadzor, broj: UpI-09-1183/1-1969 od 14.10.1969. stekao pravo korištenja nekretnina sagrađenih na zk. č. br. 1259, u naravi Benzinska stanica površine 967 m2, odnosno zgrada površine 123 m2 i benzinska crpka površine 844 m2, upisanih u z.k. ul. 1734 k.o. Lipik.

17. Presudom poslovni broj: P-810/2012-41 od 29. rujna 2014. Trgovački sud u Osijeku, Stalna služba u Slavonskom Brodu, u točki I. odbio je kao neosnovan tužbeni zahtjev, koji glasi:

"Nalaže se provotuženiku ENERGOINVEST – HRVATSKA d.o.o. sa sjedištem u Zagrebu, Radnička cesta 228, OIB 44182774594 i drugotuženiku – protutužitelju ENERGOINVEST d.d. sa sjedištem u Sarajevu, Hamdije Čemerlića 2 (BIH), OIB 29716151215, da u roku od petnaest dana tužitelju Gradu Lipiku predaju u posjed nekretninu na k. č. br. 1259 benzinska stanica površine 967 m2 upisano u z.k. ul. Br. 1734 k.o. Lipik."

18. U točki II. izreke Trgovački sud u Osijeku, Stalna služba u Slavonskom Brodu, u presudi poslovni broj: P-810/2012-41 od 29. rujna 2014. odbio je kao neosnovan tužbeni zahtjev, koji glasi:

"1. Utvrđuje se da je drugotuženik –protutužitelj ENERGOINVEST d.d. Sarajevo, Hamdije Ćemerlića 2, Bosna i Hercegovina, OIB 29716151215, temeljem rješenja Socijalističke Republike Hrvatske, Općine Pakrac, Sekretarijata za poslove uprave, Odsjek za upravno-pravne poslove i upravni nadzor, broj: 09-UpI-258/1-69 od 30. 09. 1969., Rješenja Socijalističke Republike Hrvatske, Općine Pakrac, Sekretarijata za poslove uprave, Odsjek za upravno-pravne poslove i upravni nadzor, broj: UpI -09-1230/1-1969 od 14.10.1969. te Odobrenja za gradnju Socijalističke Republike Hrvatske, Općine Pakrac, Sekretarijata za poslove uprave, Odsjek za upravno-pravne poslove i upravni nadzor, broj UpI -09-1183/1-1969 od 14.10.1969. stekao pravni temelj za uknjižbu prava vlasništva nekretnina sagrađenih na zk.č. br. 1259, u naravni površine 844 m2, upisanih u z.k. ul. 1734 k.o. Lipik."

19. U istoj presudi odbijen je i protutužbeni zahtjev ENERGOINVEST d.d. Sarajevo koji glasi na utvrđenje da je drugotuženik stekao pravni temelj za stjecanje prava vlasništva na predmetnoj nekretnini.

20. Tužitelj–protutuženik Grad Lipik, Lipik , Marije Terezije 27, OIB 26289199529, dužan je trpjeti da se u zemljišnim knjigama koje se vode kod Općinskog suda u Daruvaru, Zemljišnoknjižni odjel Pakrac i to u zk.ul.br. 1734 k.o. Lipik, upiše pravo vlasništva nekretnina sagrađenih na k.č.br. 1259, u naravi Benzinska stanica površine 967 m2, odnosno zgrada površine 123 m2 i benzinska

crpka površine 844 m2, upisanih u zk.ul. 1734 k.o. Lipik u korist i na ime drugotuženika–protutužitelja ENERGOINVEST d.d. Sarajevo, Hamdije Ćemerlića 2, Bosna i Hercegovina, OIB 29716151215 uz istovremeni upis zabilježbe zabrane raspolaganja i opterećenja temeljem članka 1. Uredbe o zabrani raspolaganja nekretninama na teritoriju Republike Hrvatske (NN 36/91).

21. U istoj presudi usvojen je dio protutužbenog zahtjeva, koji glasi da je drugotuženik ENERGOINVEST d.d. Sarajevo temeljem rješenja Socijalističke Republike Hrvatske, Općine Pakrac, Sekretarijata za poslove uprave, Odsjek za upravno-pravne poslove i upravni nadzor, broj: 09- UpI-258/1-69 od 30.09.1969. Rješenja Socijalističke Republike Hrvatske, Općine Pakrac, Sekretarijata za poslove uprave, Odsjek za upravno –pravne poslove i upravni nadzor, broj UpI -09-1230/1-1969 od 14.10.1969.g. te Odobrenja za gradnju Socijalističke Republike Hrvatske, Općine Pakrac, Sekretarijata za poslove uprave, Odsjek za upravno-pravne poslove i upravni nadzor, broj: UpI-09-1183/1-1969 od 14.10. 1969. stekao pravo korištenja nekretnina sagrađenih na zk. č. br. 1259, u naravi Benzinska stanica površine 967 m2, odnosno zgrada površine 123 m2 i benzinska crpka površine 844 m2, upisanih u zk. ul. 1734 k.o. Lipik.

22. Povodom žalbe je Visoki trgovački sud Republike Hrvatske presudom poslovni broj: Pž-2017/2015-2 od 24. listopada 2018. u tom dijelu presudu prvostupanjskog suda preinačio i odbio kao neosnovan protutužbeni zahtjev drugotuženika ENERGOINVEST d.d. Sarajevo, koji glasi na utvrđenje da je taj pravni subjekt temeljem navedenih odluka stekao pravo korištenja nekretnina sagrađenih na k.č.br. 1259 u naravi benzinska stanica površine 967 m2, odnosno zgrada površine 123 m2 i benzinska crpka površine 844 m2 upisanih u zk. ul. 1734 k.o. Lipik.

23. U presudi Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj: Pž-2017/2015 od 24. listopada 2018. se navodi kao obrazloženje za odluku o djelomičnom preinačenju drugostupanjske presude na str. 8. te presude u 2. odjeljku:

"da važeći Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ne poznaje institut prava korištenja nekretnina i društvenog vlasništva (odnosno spominje ga samo kao ranije postojeće pravo u kontekstu stečenih prava i pretvorbe) pa se tako pravo ne može ni utvrđivati u presudi donesenoj 2014. godine ni upisivati u zemljišne knjige (čime bi se zapravo u korist inozemne pravne osobe konstituiralo pravo koje prema pozitivnim pravnim propisima kao institut više ne egzistira)."

24. U ponovljenom postupku predmeta u koji je sud izvršio uvid bilo je potrebno da prvostupanjski sud još odluči o treće postavljenom eventualno kumuliranom tužbenom zahtjevu drugo tuženika-protutužitelja ENERGOINVEST d.d. Sarajevo koji se aktivirao zato što je drugostupanjski sud djelomično preinačio odluku prvostupanjskog suda.

25. U ponovljenom postupku u predmetu poslovni broj: P-636/2018 presudom poslovni broj: P-636/2018-33 od 18. listopada 2019. odbijen je kao neosnovan protutužbeni zahtjev ENERGOINVEST d.d. Sarajevo, koji glasi:

"1. Utvrđuje se da je drugotuženik –protutužitelj ENERGOINVEST d.d. Sarajevo, Hamdije Ćemerlića 2, Bosna i Hercegovina, OIB 29716151215, ima jače pravo od tuženika GRADA LIPIK, Lipik, Marije Terezije 27, OIB 26289199529 na nekretninama sagrađenih na zk. č. br. 1259, u naravi Benzinska stanica površine 967

m2, odnosno zgrada površine 123 m2 i benzinska crpka površine 844 m2 , upisanih u z.k. ul. 1734 k.o. Lipik.

2. Tužitelj-protutuženik Grad Lipik, Lipik, Marije Terezije 27, OIB 26289199529, dužan je trpjeti da se u zemljišnim knjigama koje se vode kod Općinskog suda u Daruvaru, Zemljišnoknjižni odjel Pakrac drugotuženik-protutužiutelj ENERGOINVEST d.d. Sarajevo, Bosna i Hercegovina, Hamdije Ćemerlića 2, OIB 29716151215 upiše kao vlasnik nekretnina sagrađenih na zk.č. br. 1259, u naravi Benzinska stanica površine 967 m2, odnosno zgrada površine 123 m2 i benzinska crpka površine 844 m2, upisanih u z.k. ul. 1734 k.o. Lipik, uz istovremeni upis zabilježbe zabrane raspolaganja i opterećenja temeljem čl. 1 Uredbe o zabrani raspolaganja nekretninama na teritoriju Republike Hrvatske (NN 36/91)."

26. Presudom Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj: Pž-7390/2019-2 od 11. ožujka 2021. potvrđena je prvostupanjska presuda poslovni broj: P-636/2018-33 od 18. listopada 2019.

27. Vrhovni sud Republike Hrvatske presudom poslovni broj: Rev-924/2021-2 od 25. listopada 2023. odbio je reviziju drugotuženika ENERGOINVEST d.d. Sarajevo.

28. Iz stanja u spisu ovog suda poslovni broj: P-636/2018, raniji broj predmeta: P-810/2012-41, nedvojbeno proizlazi da osim tužitelja (pravne osobe iz entiteta Republika Srpska, BiH), pravo na istu nekretninu u cijelosti polaže i treća osoba – druga pravna osoba iz entiteta Federacija Bosne i Hercegovine - ENERGOINVEST d.d. Sarajevo.

29. Tužitelj je u ovoj parnici utužio isključivo tuženika koji je upisan u zemljišnim knjigama u Republici Hrvatskoj kao vlasnik na nekretninama, dok je propustio tužbom obuhvatiti drugog pretendenta iz BiH ENERGOINVEST d.d. sa sjedištem u Sarajevu, Hamdije Čemerlića 2 (BIH), OIB 29716151215, koji ističe identična, konkurentska prava na istom predmetu spora.

30. Pravna osoba ENERGOINVEST – HRVATSKA d.o.o. sa sjedištem u Zagrebu, Radnička cesta 228, OIB: 44182774594, u međuvremenu je prestala postojati i brisana je u sudskom registru.

31. Svrha tužbe na utvrđenje (deklaratorne tužbe) sukladno članku 187. ZPP-a jest trajno uklanjanje neizvjesnosti i konačna stabilizacija spornog prava ili pravnog odnosa. U situaciji kada na isto pravo pretendiraju dvije različite pravne osobe iz BiH, eventualna presuda donesena samo u odnosu na ovdje tuženika ne bi riješila sukob interesa niti bi obvezivala tog drugog pretendenta (res inter alios acta). Pravni odnos bi i nakon pravomoćnosti presude ostao sporan i neizvjestan i prema tužitelju i prema trećoj osobi ENERGOINVEST d.d. Sarajevo.

32. Budući da tužitelj ovom tužbom ne može postići potpunu pravnu zaštitu niti utvrditi sporni odnos prema svima čiji interes ovisi o tom odnosu, tužitelj ne bi imao pravni interes za podnošenje tužbe u odnosu na dio glavnog tužbenog zahtjeva opisan u izreci rješenja čak i kad bi sud mogao utvrđivati neko povijesno pravo, koje više ne postoji, što prema čl. 187. ZPP-a nije ovlašten jer je „povijesno pravo“ samo činjenica, a ne i pravo.

33. Pravo ili pravni odnos se utvrđuje prema stanju u vrijeme zaključenja glavne rasprave, dok se prošle činjenice dokazuju unutar parnice kao dokazna građa, a ne kao izreka presude.

34. Čak i u situaciji kada bi činjenica da je neko pravo postojalo u prošlosti mogla postati pravno relevantna tek donošenjem nekog budućeg propisa ili sklapanjem bilateralnog međunarodnog ugovora, sud mora odbaciti takvu tužbu, jer pravni interes za podnošenje tužbe na utvrđenje (prema članku 187. ZPP-a) mora biti sadašnji, aktualan i konkretan u trenutku utuženja i zaključenja glavne rasprave.

35. Sud ne pruža pravnu zaštitu za hipotetske, buduća prava ili pravne odnose koje ovise o neizvjesnom događaju – kao što je donošenje novog zakona ili sklapanje bilateralnog sporazuma.

36. Sve dok taj budući propis ili bilateralni sporazum ne stupi na snagu, nema aktualnog pravnog interesa niti pravne neizvjesnosti koju sud treba otkloniti presudom na utvrđenje.

37. Sud isključivo utvrđuje postoji li ili ne postoji pravo/pravni odnos u sadašnjosti, dakle u vrijeme podnošenja tužbe i zaključenja glavne rasprave.

38. Ako bi se u budućnosti donio propis koji se veže za pravo ili pravni odnos koji je postojao na povijesni datum (dakle neko „povijesno pravo“), tek tada (nakon stupanja zakona ili kakvog međunarodnog sporazuma na snagu) tužitelj će imati pravni interes na podnošenje tužbe kojom se traži utvrđenje prava koje će tužitelju pripadati na temelju tog tada važećeg propisa, odnosno međunarodnog sporazuma ili bilateralnog sporazuma, a Republika Hrvatska se obvezala sklopiti bilateralni sporazum s BIH.

39. U toj novoj parnici ili drugom postupku pred nadležnim tijelom bi se postojanje prava na onaj točan dan u prošlosti dokazivalo kao odlučna činjenica u sklopu postupka, a ne kao samostalan tužbeni zahtjev.

40. Da tužitelj nije diskriminiran u svom pravu pristupa na sud u Republici Hrvatskoj proizlazi iz primjera iz pravne povijesti vezano za proces povrata imovine oduzete za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine.

41. Prije donošenja Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine ("Narodne novine" broj 92/1996, 42/99, 92/99, 43/00. 131/00, 27/01, 34/01, 63/01, 118/01, 80/02, 81/02. 98/19.), nasljednici ranijih vlasnika su pokušavali tužbama utvrditi da su oni ili njihovi prednici bili vlasnici nacionaliziranih nekretnina na dan oduzimanja kako bi za sebe osigurali temelj za ostvarivanje prava kad se propis donese.

42. Sudovi su takve tužbe odbacivali**.** Razlog je bio slijedeći: dok se ne donese poseban zakon, utvrđivanje bivšeg vlasništva i pravnog sljedništva bila je pravno irelevantna činjenica iz prošlosti. Tek kada je zakon donesen, pokrenuti su upravni postupci u kojima se to prošlo vlasništvo dokazivalo kao preduvjet za ostvarivanje novog, zakonskog prava na povrat ili naknadu, ali su i dalje sudovi odbacivali tužbe

na utvrđenje vezano za takva prava, ali iz drugog razloga jer je Zakonom bio predviđen drugi pravni put- upravni postupak za ostvarivanje tih prava.

43. Iako se ne odnosi točno na ovu situaciju, navodi se slijedeće:

"Ustavni sud RH u Odluci br. U-III-5694/2013 ističe kako se prava na naknadu imovine oduzete za vrijeme komunističke vladavine ne mogu ostvarivati podnošenjem samostalnih tužbi pred redovnim sudovima, jer je za te postupke nadležan isključivo poseban upravni postupak."

44. Dakle, kada je konačno u pravnom sustavu Republike Hrvatske priznato pravo s osnova naknade za oduzetu imovinu za vrijeme komunističke vladavine, nije bilo dopušteno utvrđivati pred parničnim sudovima u posebnim parnicama da postoje određena prava (da su podnositelji zahtjeva bili pravni sljednici nositelja prava vlasništva u prošlosti), nego im je bilo dopušteno samo ostvarivanje prava u upravnom postupku, a svoje pravno sljedništvo su u tim upravnim postupcima dokazivali kao prethodno pitanje.

45. Dakle, pravo prema čl. 187. ZPP-a ne dopušta "preventivno" utvrđivanje povijesnih činjenica radi osiguranja bolje pravne pozicije za ostvarivanje budućih prava prema budućim zakonima, odnosno bilateralnim sporazumima, jer „buduća prava“ nisu prava.

46. Sukladno članku 288. stavku 2. ZPP-a, sud je dužan po službenoj dužnosti paziti na pravni interes tijekom cijelog postupka, slijedom čega sud tužbu na utvrđenje u odnosu na dio glavnog tužbenog zahtjeva odbacuje kao nedopuštenu.

47. Da je tužitelj tužio uz upisanu osobu kao vlasnika u zemljišnim knjigama, ovdje tuženika i drugog pretendenta na istu nekretninu iz Federacije BiH, ENERGOINVEST d.d. sa sjedištem u Sarajevu, Hamdije Čemerlića 2 (BIH), OIB 29716151215, koji ističe identična, konkurentska prava na istom predmetu spora postavlja se pitanje naravi njihovog suparničarstva, ako bi tužitelj tužbom obuhvatio i tuženika i tu pravnu osobu.

48. Sud je stava da takvo suparničarstvo ne bi bilo nužno suparničarstvo. Između tuženika kao upisanog vlasnika u zemljišnim knjigama i drugog pretendenta iz BiH ne postoji jedinstven i nedjeljiv pravni odnos. Spor bi se mogao riješiti različito u odnosu na svakog od tuženika.

49. Zaključak je suda da bi to bilo obično suparničarstvo s ciljem stvaranja pravnog interesa za deklaratornu tužbu u konkretnoj pravnoj situaciji postojanja dva pretendenta sa sjedištem izvan Republike Hrvatske na istoj nekretnini: obuhvaćanjem obiju strana, tužitelj bi postigao da presuda obvezuje sve koji polažu pravo na nekretninu.

50. Da je tužitelj na tuženičkoj strani označio kao tuženika i ENERGOINVEST d.d. Sarajevo, ili da je predložio da se taj subjekt obavijesti o ovoj parnici, mogao je sanirati nedostatak pravnog interesa u odnosu na jednu procesnu pretpostavku za tužbu na utvrđenje, ali ni tada ne bi mogao otkloniti nepostojanje pravnog interesa u odnosu na sve potrebne procesne pretpostavke za tužbu na utvrđenje.

51. Iako je svrha deklaratorne tužbe iz glavnog tužbenog zahtjeva jasna: osiguranje dokaza za budućnost, tužitelj pokušava dobiti sudsku odluku kojom bi utvrdio svoj pravni slijed od bivših poduzeća u društvenom vlasništvu, kako bi s tom dokumentacijom mogao nastupiti onog trenutka kada se pitanje sukcesije i Aneksa G riješi na međudržavnoj razini, zaključak je suda da je konkretna tužbe nedopuštena.

52. Prema čl. 187. ZPP-a, tužbom se može tražiti utvrđenje prava ili pravnog odnosa, ili utvrđenje nepostojanja prava ili pravnog odnosa koji postoje u trenutku zaključenja glavne rasprave, a ne utvrđivanje povijesnih činjenica.

53. Prema članku 187. ZPP-a, tužba na utvrđenje može se podnijeti samo radi utvrđenja postojanja ili nepostojanja nekog prava ili pravnog odnosa, a iznimno radi utvrđenja istinitosti neke isprave.

54. Zahtjev da se utvrdi da je pravni prednik tužitelja u prošlosti (na određeni dan) imao pravo korištenja zapravo je zahtjev za utvrđivanje pravno relevantne činjenice iz prošlosti, a ne postojećeg prava i pravnog odnosa između stranaka u trenutku utuženja i presuđenja.

55. Stupanjem na snagu Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (1. siječnja 1997.), društveno vlasništvo i pravo korištenja kao instituti su prestali postojati (čl. 359. do čl. 390. ZV).

56. Prema Zakonu o zemljišnim knjigama, u zemljišnu knjigu mogu se upisivati samo ona stvarna prava koja su predviđena važećim zakonima.

57. Budući da je pravo korištenja ne postoji po sada važećem pravu u Republici Hrvatskoj i automatski je pretvoreno u pravo vlasništva (ili u korist Republike Hrvatske, ili u korist pretvorenih društvenih poduzeća u Republici Hrvatskoj, ili je ostalo pod posebnim pravnim režimom), sud Republike Hrvatske ne može donijeti presudu kojom nalaže upis prava koje u pravnom poretku više ne postoji.

58. Pravna situacija se ne može "zamrznuti" na razini iz 1991. godine, nego se ovdje o tome da su nekretnina na kojima su prava korištenja imale pravne osobe sa sjedištem izvan Republike Hrvatske ostale pod posebnim pravnim režimom do donošenja bilateralnog sporazuma.

59. Prema važećem članku 3. stavku 2. Zakona o zemljišnim knjigama ("Narodne novine" broj 63/19, 128/22, 155/23, 127/24), u zemljišne knjige mogu se upisati isključivo stvarna prava predviđena važećim zakonima.

60. Stoga nema uvjeta da bi sud mogao deklaratornom presudom utvrditi postojanje prava korištenja na određeni povijesni dan niti naložiti upis instituta u zemljišne knjige koji zakonski više ne postoji, zbog čega je tužba u dijelu glavnog tuženog zahtjeva i po ovoj osnovi nedopuštena u odnosu na glavni tužbeni zahtjev - utvrđenje pravnog sljedništva i prava korištenja.

61. U važećem Zakonu o zemljišnim knjigama koji se primjenjuje na ovaj spor, ključna odredba je članak 3. stavak 2, koji glasi:

"U zemljišne knjige upisuju se stvarna prava na zemljištima, a i druga prava za koja je to posebnim zakonima određeno."

62. Usko vezan uz ovaj članak je i članak 16. stavak 1. istog Zakona, koji definira pojam knjižnih prava:

"U glavnu knjigu upisuje se bitni sadržaj prava za koja je ovim ili drugim zakonom određeno da mogu biti predmet zemljišnoknjižnoga upisa (knjižna prava)."

63. Budući da važeći zakoni Republike Hrvatske više ne poznaju institut "prava korištenja", to pravo ne može biti predmet zemljišnoknjižnog upisa (nije knjižno pravo).

64. Utvrđenje pravnog sljedništvo tužitelja u odnosu na drugu pravnu osobu bi moglo biti predmet samostalne tužbe na utvrđenje ako bi pravno sljedništvo imalo za posljedicu kakvo konkretno postojeće pravo za tužitelja, a ne neko buduće pravo, kao u ovom slučaju.

65. Stoga je i zahtjev za utvrđenje pravnog sljedništva odbačen kao nedopušten zbog nedostatka pravnog interesa, dok je zahtjev za upis u zemljine knjige navodnog prava tužitelja odbijen, jer je taj dio zahtjeva izričito protivan postojećim propisima.

66. Ovom sudu je poznato da je presudom Trgovačkog suda u Dubrovniku poslovni broj: P-76/2025-46 odbijen tužbeni zahtjev koji glasi na utvrđenje da je tužitelj pravni sljednik u pogledu imovine nekadašnje društvene pravne osobe RAFINERIJA NAFTE BOSANSKI BROD koja je izgradila objekt na drugim nekretninama i time stekla pravo korištenja predmetne nekretnine kao „društvenog vlasništva”, koje pravo je postojalo na dan 24.7.1991. kao dan stupanja na snagu Uredbe o zabrani raspolaganja nekretninama na teritoriju Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 36/1991), slijedom čega je i tužitelj nositelj navedenog prava. Ovom sudu nije poznato postojanje revizijske odluke u tom postupku niti druge revizijske odluke u odnosu na pravno pitanje: treba li se kod takvih tužbenih zahtjeva, zahtjev odbaciti ili odbiti, odnosno donijeti kakvu drugu odluku.

67. Stoga ovaj sud ostaje kod stava da je utvrđujući dio glavnog tužbenog zahtjeva nedopušten, slijedom čeg je u tom djelu tužba odbačena.

68. Između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine nije sklopljen bilateralni ugovor o provedbi Aneksa G Sporazuma o pitanjima sukcesije.

69. Za odlučivanje o tužbenim zahtjevima mjerodavne su odredbe Uredbe o zabrani raspolaganja nekretninama na teritoriju Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 36/1991), Zakona o zabrani raspolaganja i preuzimanju sredstava određenih pravnih osoba na teritoriju Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 29/1994) kao i odredbe Zakona o potvrđivanju ugovora o pitanjima sukcesije ("Narodne novine" broj: 2/2004) koji sadržava Anekse A – G, a na konkretan slučaj odnosi se Aneks G.

70. Navedenim propisima nije došlo je do „zamrzavanja” postojećeg pravnog stanja na dan 24.7.1991. (dana stupanja na snagu Uredbe) na imovini društvenih

pravnih osoba sa sjedištem u Bosni i Hercegovini, nego je ta imovina pod posebnim pravnim režimom, a takvo pravno stanje ostaje sve dok ne bude sklopljen bilateralni sporazum između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine, a sukladno Zakonu o potvrđivanju ugovora o pitanjima sukcesije ("Narodne novine" broj 2/2004) i to Aneksu G.

71. Prema dosljednom i jedinstvenom stajalištu Vrhovnog suda Republike Hrvatske pravne osobe iz bivših republika SFRJ, (osim iz Slovenije i Sjeverne Makedonije jer je s tim državama sklopljen bilateralni sporazum) ne mogu uspjeti s tužbenim zahtjevima pred sudovima u Republici Hrvatskoj radi utvrđenja prava vlasništva ne nekretnina na kojima su oni ili njihovi pravni prednici imali prava korištenja na nekretninama u Republici Hrvatskoj, dok se to pitanje ne riješi međudržavnim sporazumom.

72. Sukladno tome, tužitelj nema pravni interes za tužbu na utvrđenje prema dijelu glavnog tužbenog zahtjeva, koji glasi:

„Utvrđuje se da je tužitelj pravni sljednik u pogledu imovine nekadašnje društvene pravne osobe RAFINERIJA NAFTE BOSANSKI BROD koja je izgradila objekt na nekretnini sada upisanoj u zemljišne knjige Zemljišnoknjižnog odjela Lipik, k.o. Lipik, upisane u zk.ul.br. 1734 sa kč.br. 1259 Benzinska stanica u površini od 967 m2 (benzinska crp. u površini od 844 m2, zgrada u površini od 123 m2) i time stekla pravo korištenja predmetne nekretnine kao „društvenog vlasništva”, koje pravo je postojalo na dan 24.07.1991. kao dan stupanja na snagu Uredbe o zabrani raspolaganja nekretninama na teritoriju Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 36/1991), slijedom čega je i tužitelj nositelj navedenog prava“

73. U odnosu na dio glavnog tužbenog zahtjeva, koji glasi:

„Tuženik je dužan trpjeti na temelju ove presude na navedenim nekretninama brisanje svoga prava vlasništva uz istovremeni upis „društvenog vlasništva” i prava korištenja u korist nekadašnje društvene pravne osobe RAFINERIJA NAFTE BOSANSKI BROD, uz upis zabrane raspolaganja sukladno Uredbi o zabrani raspolaganja nekretninama na teritoriju Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 36/1991), tužba je odbijena zbog nedostatka aktivne legitimacije jer nema propisa odnosno bilateralnog sporazuma temeljem kojeg bi tužitelj imao prava na podnošenje takvog zahtjeva."

74. Kad se međunarodni sporazum sklopi, za pretpostaviti je da će sukladno istom postojati određena subjektivna prava koja će se moći ostvarivati, ali samo prema tom sporazumu i u postupku koji bude predviđen za ostvarivanje tih prava prema tom sporazumu.

75. Tužitelj ima pravni interes za eventualno postavljeni tužbeni zahtjev na utvrđenje postojanja prava vlasništva, o kojem je potrebno odlučiti u vezi s čl. 188. st. 2. ZPP-a jer je glavni tužbeni zahtjev djelomično odbačen i djelomično odbijen.

76. U dokaznom postupku radi odlučivanja o dijelu tužbenog zahtjeva u odnosu na koji sud nije odbacio tužbu, sud je pročitao i ispitao slijedeće dokumente: povijesni izvod iz zemljišnih knjiga za zk.ul. 1119 k.o. Lipik, izvadak iz BZP-a za zk.ul. 1734 k.o. Lipik, izvadak iz katastarskog plana, izvod iz popisa katastarskih čestica,

rješenje SRH Općine Pakrac, Sekreterijata za poslove uprave i upravni nadzor, od 30. rujna 1069. (str. 16. fizičkog spisa), odobrenje za gradnju od 14. listopada 1969., ovjereni prijevod dokumenta Okružnog trgovačkog suda u Banja Luci od 8. prosinca 2014. sa preslikom istog dokumenta, dokaz o slanju preporučenom pošiljkom zahtjeva za mirno rješenja spora tuženiku, zahtjev za mirno rješenje spora tuženika od 26. siječnja 2015., rješenje SRH, Općina Pakrac, Sekreterijata za poslove uprave, Odsjeka za upravno pravne poslove i upravni nadzor od 8. prosinca 1969. kojim se odobrava upotreba investicijskog objekta Benzinske stanice Konstruktoru, građevinskom poduzeću iz Pakraca, u rješenje istog tijela Stanice javne sigurnosti od 7. listopada 1969. kojim se odobrava Rafineriji nafte Bosanski Brod ukop rezervoara za naftu, odnosno benzin za buduću benzinsku stanicu u Lipiku na uglu ulice M. Mujatovića i Lole Ribara, na k.č.br. 180/5 i 180/6, u odluke iz predmeta ovog suda poslovni broj: P-810/2012 i to presudu od 29. rujna 2014., u presudu Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj: Pž-2017/2015-2 od 24. listopada 2018., u presudu prvostupanjskog suda u ponovljenom postupku poslovni broj: P-636/2018-33 od 18. listopada 2019., u presudu Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske povodom žalbe na tu presudu poslovni broj: Pž-7390/2019-2 od 11. ožujka 2021., u presudu Vrhovnog suda Republike Hrvatske u revizorskom postupku broj: Rev-924/2021-2 od 25. listopada 2023., u zemljišnoknjižni izvadak za nekretnine upisane u zk.ul.broj 1734 k.o. Lipik prema stanju 5. lipnja 2025., u izvadak iz katastarskog plana prema stanju od 3. svibnja 2021., u fotografije nekretnina (str. 137-139 fizičkog spisa), sud je uzeo na znanje iako nije upotrijebio u dokaznom postupku: presudu Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj: Pž-2571/2024-2 od 24. rujna 2025., odluke Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj: Rev-860/2016-2 i broj: Rev-1993/2018-2 te odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-III-5668/2012 od 3. travnja 2014. i odluku broj: U-II-862/1994 od 4. studenog 1994, izvršen je uvid u tumačenje prava Bosne i Hercegovine i Republike Srpske u svezi s imovinom koja se nalazi u inozemstvu, o pasivnoj bilanci i pravnom sljedništvu od 24. travnja 2026., izvršen je uvid u predmet poslovni broj: P-636/2018 ovog suda te je spisu priklopljena relevantna dokumentacija na ročištu dana 6. srpnja 2026. (str. 219-291 fizičkog spisa).

77. Na prijedlog tužitelja, Republike Hrvatska je obaviještena o ovoj parnici rješenjem od 10. ožujka 2026.

78. Obzirom da je odbačen dio tužbenog zahtjeva koji se odnosi na utvrđenje pravnog sljedništva tužitelja u pogledu imovine nekadašnje društvene pravne osobe Rafinerije nafte Bosanski Brod zbog nedostatka pravnog interesa, sud nije ocjenjivao dokumentaciju koju je tužitelj dostavio na okolnost pravnog sljedništva, jer je ta dokumentacija relevantna samo kod meritorne odluke.

79. Između stranaka je nesporno da je tuženik upisan u zemljišnim knjigama na nekretninama vezano za koje tužitelj podnosi tužbu, pa je tuženik pasivno legitimiran.

80. Iako u odnosu na eventualno postavljeni tužbeni zahtjev ne postoji razlog za odbačaj tužbe zbog nedostatka pravnog interesa zato što ne bi postojao institut koji se tužbom traži utvrditi, jer pravo vlasništva u pravnom poretku Republike Hrvatske postoji i dalje, postoji razlog za odbijanje tužbenog zahtjeva u odnosu na

eventualno postavljeni tužbeni zahtjev jer nema pravne osnove temeljem koje bi bilo moguće udovoljiti takvom zahtjevu.

81. Razlog je isti: nedostatak bilateralnog sporazuma. Bez tog ugovora, nema pravne osnove za tužitelja temeljem koje bi se tužitelju pred sudovima u Republici Hrvatskoj priznalo pravo vlasništva.

82. Tužitelj je svjestan da sud sada ne može utvrditi pravo vlasništva tužitelja jer u podnesku od 5. lipnja 2025. navodi slijedeće:

“Naime, tužitelj tužbenim zahtjevom (misli preinačenim glavnim tuženim zahtejvom) ne traži da se utvrdi vlasnikom nekretnine, niti sud o tome može odlučivati, jer RH i BiH nisu sklopile međudržavni sporazum, pa odluka suda u takvom slučaju prekoračila sudsku nadležnost, jer o vlasničkopravnom stanju takvih nekretnina može odlučiti samo Hrvatski sabor donošenjem zakona kojim će ratificirati međudržavni sporazum RH i BiH. 14. Dakle, okvir u kojem sud može odlučivati jeste samo odluka da li je na dan stupanja na snagu Uredbe, tj. 24.07.1991. postojalo pravo tužitelja – pravo korištenja sporne nekretnine kao „društvenog vlasništva”, te ako se takvo pravo utvrdi, ima li tužitelj pravo tražiti upis takvog prava u zemljišnim knjigama zajedno sa upisom zabrane sukladno Uredbi, sve u cilju kako bi zaštitio svoje potencijalno vlasničko pravo koje će ovisiti o međudržavnom sporazumu između RH i BiH.“

83. Nakon što se bilateralni sporazum sklopi, činjenično stanje će biti drugačije nego u vrijeme donošenja ove odluke, jer se tek prema pravnoj osnovi utvrđuje relevantno činjenično stanje pa odbijanje eventualnog tužbenog zahtjeva u ovom postupku ne znači da tužitelj neće moći ponovo podnijeti tužbu radi utvrđenja prava vlasništva ili pokrenuti kakav drugi dopušteni postupak, jer se pravomoćnost ove presude odnosi samo na činjenično stanje u vrijeme donošenja ove presude.

84. Nije moguće utvrditi da je pravni prednik tužitelja građenjem stekao pravo vlasništva na predmetnoj nekretnini jer je izgradio benzinsku postaju jer se u sistemu društvenog vlasništva nije moglo građenjem steći pravo vlasništva na nekretninama u društvenom vlasništvu, a tužitelj tvrdi da je gradio na nekretnini u društvenom vlasništvu i o tome dostavlja dokumentaciju.

85. Dio tužbenog zahtjeva koji je odbijen, a odnosi se na traženje tužitelja, da se tužitelja temeljem presude koja bi trebala biti dosuđena tužitelju radi utvrđenja stjecanja prava vlasništva u dijelu tužbenog zahtjeva temeljem kojeg se tužitelj ovlašćuje zatražiti i postići upis prava vlasništva u zemljišnim knjigama na svoje ime uz istodobno brisanje tog prava s imena tuženika je pravno nedopušten, pa i u tom dijelu postoji razlog za odbijanje zahtjeva jer takav tužbeni zahtjev ne ulazi niti u jedan oblik dopuštenih tužbenih zahtjeva: kondemnatorni, deklaratorni, odnosno konstitutivni.

86. U praksi je zauzet stav da je dopušten kondemnatorni zahtjev kojim se traži da tuženik trpi upis prava vlasništva tužitelja u zemljišnim knjigama temeljem presude uz brisanje upisa prava vlasništva tuženika.

87. To nije konstitutivni zahtjev jer Zakon dopušta samo zatvoreni krug dopuštenih konstitutivnih zahtjeva (npr. radi razvoda braka i dr.).

88. Dopušteni tužbeni zahtjev na utvrđenje je i da tuženik nije stekao pravo vlasništva na predmetnoj nekretnini jer to dopušta čl. 187. ZPP-a budući se tužba na utvrđenje može podnijeti radi utvrđenja činjenice postojanja ili nepostojanja određenog prava ili pravnog odnosa, ali tužitelj takav tužbeni zahtjev u ovom postupku nije istaknuo.

89. Tuženik koji je uspio u sporu po čl. 154. stavak 1. ZPP-a ima pravo na naknadu troškova jer je zahtjev po čl. 164. st. 1., 2., 3. ZPP-a u svezi s čl. 155. st. 1. ZPP-a stavio najkasnije do završetka rasprave koje prethodi odlučivanju o troškovima.

90. Sud je tuženiku priznao sastav odgovora na tužbu po Tbr. 7. t. 1. OTH-a u svezi s Tbr. 8. t. 1. OTH-a, u iznosu od 1.000,00 eura (500 bodova, 2,00 eura po bodu) te trošak sastava podneska od 3. srpnja 2026. u kojem se očituje na preinačeni tužbeni zahtjev, po Tbr. 8. t. 1. OTH-a jer se očituje na navode suprotne strane, u istom iznosu od 1.000,00 eura, te trošak pristupa na dva ročišta na kojem je raspravljano o glavnoj stvari: 6. srpnja 2026. i 21. listopada 2026., za svako od ročišta po 1.000,00 eura, što je ukupno za sve troškove 4.000,00 eura, a sve prema V.P.S.-u koji je sud utvrdio u postupku od 66.361,54 eura.

91. Tuženik nije imao trošak sudskih pristojbi pa mu naknada za iste nije niti priznata.

92. Tužitelj koji nije uspio u sporu niti djelomično, odbijen je sa zahtjevom za naknadom troškova postupka u ukupnom zatraženom iznosu od 17.697,22 eura, po čl. 154. st. 1. ZPP-a.

93. Stoga je odlučeno kao u izreci.

U Slavonskom Brodu 21. listopada 2026.

Dokument je elektronički potpisan:
Daniela Martini-Maoduš
Vrijeme potpisivanja:
21-10-2026
15:01:54

DN:
C=HR
O=TRGOVAČKI SUD U OSIJEKU
2.5.4.97=#0C1156415448522D333735383838313135353 2
OU=Signature
S=Martini-Maoduš
G=Daniela
CN=Daniela Martini-Maoduš

SUTKINJA
Daniela Martini-Maoduš

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:
Protiv ovog rješenja dopuštena je u roku od 15 dana od dana primitka rješenja. Žalba se predaje putem ovog suda za Visoki trgovački sud Republike Hrvatske u Zagrebu.
Protiv ove presude dopuštena je u roku od15 dana od dana ročišta za objavu presude. Žalba se predaje putem ovog suda za Visoki trgovački sud Republike Hrvatske u Zagrebu.
Protiv rješenja o određivanju V.P.S.-a tužitelj ima pravo žalbe na odluko o glavnoj stvari, (a obrazloženje je sadržano u rješenju od 4. ožujka 2016.), u roku od 15 dana od objave ove presude. Žalba se predaje putem ovog suda za Visoki trgovački sud Republike Hrvatske u Zagrebu.

Broj zapisa: **9-3088e-fb5e7**

Kontrolni broj: **097b8-17e35-6abf6**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:
CN=Daniela Martini-Maoduš, O=TRGOVAČKI SUD U OSIJEKU, C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:
https://e-komunikacija.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Trgovački sud u Osijeku** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.